

Iritziak

Europako ongizate estatua gainbeheran?

**BALEREN BAKAIKOA
AZURMENDI**
EKONOMIALARIA

Europako ongizate estatuak munduan zehar izugarritzko miresmena izan du herritar xeheen artean, ez hainbeste enpresari eta agintarien gehiengoan. Izan ere, miresmen hori areagotu egiten zitzaigun iparraldeko herrialdeetatik pasatzen baginen, izan lan bat egin behar bazenuen edo ikasle moduan zerbitzuren bat jasotzerakoan (1950-1980). Baina, tamalez, urrezko aro horren jarraipena amaitzear dago, baita eskandinaviar herrialdeetan ere.

Zergatik diot hori guztia? Alde bate-tik, aurrekontu publikoen sarrerak eten-gabe murrizten ari dira, batik bat goi mailako diru sarrerak arinago zerga-petzen direlako eta erdi mailako klasea desagertzear dagoelako. Horri guztiari erantsi behar diogu enpresa erraldoiek apenas ordaintzen duten zerga esanguratsurik. Beraz, oinarritzko zerbitzu publikoak eskaintzeko nahiko baliabiderik gabe geratzen ari dira erakunde publikoak. Are, sarrera publikoak ez dira igoko BPGren portzentajearen tamainan.

Gastu publikoei dagokienez, laurogei-ko hamarkadan hasi ziren murrizten edo partidak berrikusten, eta okertu ziren 2008an finantza krisia zela eta. Krisialdi horren errudunak, finantza erakundeak (bankuak eta aurrezki kutxak), erreskatatu behar ziren diru publikoarekin, baina kudeatzaile errudunak beraien aulkietatik mugitu gabe.

Krisi egoera horretatik irtete aldera, estatuak zorpetu ziren finantza erakundeei dirua maileguan uzteko, mailegu

Sánchezek ere argi dauka defentsa gastuak BPGren %5era heltzeak ongizate estatua desagertzea ekarriko lukeela eta, ondorioz, AEBetako eredura joango ginатеkeela

horiek inoiz osoki itzultzeko asmorik gabe izan arren; Espainiako Estatuan, adibidez, maileguen kopurua 66 mila milioi eurokoa izan zen, baina 23 mila milioi euro bakarrik berreskuratu zituen gobernu zentralak. Gainontzeko 43 mila milioi euroak estatuak bere gain hartu zituen, beste erremediorik gabe, eta ondorioz zor publikoa areagotu zitzaigun.

Zor publiko horregatik, estatuak finantza erakundeei, atzerrikoei barne, urteko interesetan 31-38 mila milioi euro ordaintzen dizkie, BPGren %2,4; horrezaz gain, finantza erakunde horiek, aipatu dirutza hori kobratzeko lehen-tasuna daukate Konstituzioaren 135. artikulua erreformatuaren arabera. Begi bistakoa da aurrekontuetatik kopuru andana eramaten dutela finantza erakundeek eta ongizateko gastu partidek

nozitzen dute. Nolabait, finantza erakundeek BPGren zati oparoa eramaten digute erakunde publikoetatik.

Aurrekontu publikoen huste horretan beste urrats bat emango da gastu militarren hazkundea gauzatzen bada. Izan ere, Trumpek bere lehen agintaldian Europako NATOko kideei jakinarazi zien gastu militarra BPGren %1etik %2ra igo behar zutela. Orain, Errusiaren mehatxua delakoaren aitzakiarekin, beldurra sartu nahi digute, eta gure burua ganoraz defendatze aldera, gastu militarrek BPGren %5era igo behar ditugu: AEBetako enpresa militarrei erosita.

Haatik, gastu militar horiei eransten badiegu finantza erakundeei ordaindu beharreko %2,4, %7raino helduko dira aurrekontu publikoetatik joango zaizkigun funtsak, eta eragin zuzena izango dute hezkuntza, osasungintza, etxebizitzatza, garraio, ikerkuntza eta zaintza partidetan. Eta Hego Euskal Herriak kupo handiagoa ordaindu beharko dio gobernu zentralari. Azken finean, desagertzear geratuko zaigu ongizate estatua, gorago aipatu gisa, sarrera publikoak ez baitira haziko.

Beraz, Pedro Sánchez presidentek ere argi dauka defentsa gastuak BPGren %5era heltzeak ongizate estatua desagertzea ekarriko lukeela eta, ondorioz, AEBetako eredura joango ginатеkeela, non ongizate estatua ez den apenas existitzen eta dirudunek bakarrik izango duten aukera zerbitzu publiko oro eskuratzeko. ●